FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT MICHAEL B. ELMER

fremsat den 14. november 1996 *

1. I denne sag har Pretura circondariale di Verona, Italien, forelagt Domstolen et præjudicielt spørgsmål om fortolkningen af forskellige bestemmelser, der er udfærdiget til gennemførelse af præmieordningen for råtobak. Spørgsmålet er opstået under en tvist om, hvilken omregningskurs der skal anvendes ved beregningen af den præmie, der skal udbetales til en producent af den producentsammenslutning, der har leveret producentens råtobak til den pågældende forarbejdningsvirksomhed.

Grundforordningen

2. Efter Rådets forordning (EØF) nr. 2075/92 af 30. juni 1992 om den fælles markedsordning for råtobak [1] (herefter »grundforordningen«) ydes der via forarbejdningsvirksomhederne støtte til producenterne af råtobak i form af en præmie for levering af tobak i blade til forarbejdningsvirksomhederne.

3. Artiklerne 5, 6, stk. 1, og 12, stk. 1, i grundforordningen lyder således:

»*Artikel 5*

Præmien ydes på følgende betingelser:

...

b) kvalitetskravene skal være opfyldt

c) producentens levering af tobakken i blade til den virksomhed, som foretager den første forarbejdning, skal ske i henhold til en dyrkningskontrakt.

* Originalsprog: dansk.

1 — EFT L 215, s. 70, som ændret senest ved Rådets forordning (EF) nr. 415/96 af 4.3.1996 om ændring af forordning (EØF) nr. 2075/92 om den fælles markedsordning for råtobak og om fastsættelse af garantitærsklerne for tobak i blade pr. sortsgruppe for 1996- og 1997-høsten, EFT L 59, s. 3.

Artikel 6

1. Dyrkningskontrakten skal omfatte mindst følgende:

— en forpligtelse, indgået af den virksomhed, som foretager den første forarbejdning, til ud over opkøbsprisen at udbetale tobaksavleren et beløb svarende til præmien, når den mængde, kontrakten gælder, faktisk leveres

— en forpligtelse indgået af tobaksavleren, til at levere den virksomhed, som foretager den første forarbejdning, råtobak, der opfylder kvalitetskravene.

Artikel 12

1. For at udbuddet kan blive samlet og tilpasset den ønskede kvalitet på markedet, ydes der en særstøtte på 10% af præmien, når dyrkningskontrakterne afsluttes mellem en virksomhed, der foretager den første forarbejdning, og en anerkendt producentsammenslutning, forudsat at de leverancer, kontrakterne dækker, omfatter den samlede produktion fra sammenslutningens medlemmer.«

Gennemførelsesforordningen

4. Kommissionens forordning (EØF) nr. 3478/92 af 1. december 1992 om gennemførelsesbestemmelser for præmieordningen for råtobak [2] (herefter »gennemførelsesforordningen«) indeholder følgende bestemmelser af betydning for sagen:

»... det bør fastsættes, at præmien udtrykt i national valuta er den samme for alle de producenter, der leverer tobak til forarbejdningsvirksomheden i en bestemt periode, ved at der anvendes den omregningskurs, der var gældende ved begyndelsen af det pågældende produktionsår« (niende betragtning i præamblen).

»*Artikel 2*

...

2. Dyrkningskontrakten indgås for de enkelte sortsgrupper. Den forpligter forar-

2 — EFT L 351, s. 17, som ændret senest ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1350/96 af 11.7.1996 om ændring af forordning (EØF) nr. 3478/92 om gennemførelsesbestemmelser for præmieordningen for råtobak, EFT L 174, s. 15.

bejdningsvirksomheden til at overtage den mængde tobak i blade, der er fastsat i kontrakten, og producenten eller producentsammenslutningen til at levere forarbejdningsvirksomheden denne mængde inden for den faktiske produktion.

3. Dyrkningskontrakten skal mindst indeholde følgende:

...

h) den kvalitet, prisen omfatter

i) den aftalte minimumskvalitet

...

k) fristen for betaling af opkøbsprisen. Fristen kan højst være en måned at regne fra afslutningen af hver levering.

...

Artikel 6

Den tobak, der leveres forarbejdningsvirksomhederne, skal være af sund og sædvanlig handelskvalitet og fri for de i bilag II opregnede kendetegn. Kontraktparterne kan aftale strengere kvalitetskrav.

Artikel 8

1. Den præmie, som forarbejdningsvirksomhederne skal betale producenterne ... beregnes på grundlag af vægten af den tobak i blade, der er af den pågældende kvalitet og opfylder mindstekravene til kvalitet, og som overtages af forarbejdningsvirksomheden ...

...

Artikel 9

1. Medmindre der er tale om force majeure, skal producenten levere sin samlede produktion til den virksomhed, der foretager den første forarbejdning, senest den 15. maj i året efter det år, høsten har fundet sted, ellers fortabes retten til præmieudbetaling.

...

Artikel 10

Forarbejdningsvirksomheden udbetaler producenten det til præmien svarende beløb senest en måned efter afslutningen af hver kontraktmæssig levering ...

Artikel 12

1. De præmier, der er udbetalt til producenterne, refunderes forarbejdningsvirksomhederne på disses anmodning, mod at der forelægges et kontrolbevis, som er udstedt af de kompetente myndigheder for den pågældende sortsgruppe, efter at alle leverancerne til virksomheden fra en høst er kontrolleret ...«

Kvoteforordningen

5. Kommissionens forordning (EØF) nr. 3477/92 af 1. december 1992 om gennemførelsesbestemmelser for kvoteordningen for råtobak for 1993- og 1994-høsten [3] (herefter »kvoteforordningen«) indeholder bestemmelser om fastsættelse af forarbejdningskvoter og udstedelse af dyrkningsattester og bestemmer i artikel 2, 3. led, følgende:

»*Artikel 2*

I denne forordning forstås ved:

...

— producent: en fysisk eller juridisk person eller en sammenslutning af sådanne personer, der til en forarbejdningsvirksomhed leverer råtobak, som vedkommende selv eller medlemmerne i eget navn og for egen regning har produceret, som led i en af ham selv eller på hans vegne indgået dyrkningskontrakt.

...«

Særstøtteforordningen

6. Artikel 2, stk. 2, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 84/93 af 19. januar 1993 om særstøtten til producentsammenslutninger i

3 — EFT L 351, s. 11.

tobakssektoren [4] (herefter »særstøtteforordningen«) bestemmer følgende:

»*Artikel 2*

...

2. Markedsføring af sammenslutningens produktion ... omfatter mindst følgende:

— sammenslutningens indgåelse i eget navn og for egen regning af dyrkningskontrakter, der omfatter medlemmernes samlede produktion

— tilførsel af medlemmernes samlede produktion, der er forberedt efter fælles normer med henblik på levering til forarbejdningsvirksomhederne.«

Omregningsforordningen

7. Kommissionens forordning (EF) nr. 3477/93 af 17. december 1993 om landbrugsomregningskurserne for tobak [5] (herefter »omregningsforordningen«) indeholder følgende bestemmelse:

»*Artikel 1*

Som landbrugsomregningskurs for omregning til national valuta af det præmiebeløb og det præmieforskud, der er nævnt i artikel 3 i [grundforordningen], anvendes kursen den 1. august i høståret, for så vidt angår leverancer indtil den 31. december samme år, og kursen den 1. januar det følgende år, hvad angår senere leverancer.«

Sagen for den nationale ret

8. Impresa Agricola F.lli Buratti (herefter »Buratti«) driver tobaksproduktion og er medlem af producentsammenslutningen Tabacchicoltori Associati Veneti soc. coop. a r. l. (herefter »Sammenslutningen«). I maj 1993 indgik Sammenslutningen en dyrkningskontrakt med forarbejdningsvirksom-

4 — EFT L 12, s. 5.

5 — EFT L 317, s. 30. Forordningen træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i EFT, den 18.12.1993, men anvendes fra den 1.7.1993.

heden Cooperativa Tabacchi Verona (herefter »Virksomheden«) omfattende samtlige medlemmers produktion af sorten »Bright« i høståret 1993.

9. Forelæggelseskendelsen indeholder ingen oplysninger om de faktiske forhold i forbindelse med leveringen af tobakken. Ifølge de skriftlige indlæg i sagen tilførte medlemmerne af Sammenslutningen imidlertid i perioden fra august 1993 til januar 1994 tobak til et pakhus, som Virksomheden havde udlånt gratis til Sammenslutningen. Der blev udstedt modtagelsessedler med angivelse af en række faktiske oplysninger om tobakken. Modtagelsessedlerne indeholdt endvidere følgende angivelse: »[Virksomheden] erklærer, at nærværende seddel ikke er udtryk for overtagelse af tobakken«. Aftalen mellem Sammenslutningen og Virksomheden om kvalitetsinddeling blev underskrevet den 28. januar 1994. Ifølge Virksomhedens momsangivelser fandt overførslen af ejendomsretten af den pågældende tobak til Virksomheden sted henholdsvis den 7. og den 31. januar 1994.

10. Virksomheden udbetalte præmie til Sammenslutningen på grundlag af omregningskursen den 1. august 1993 og anførte som begrundelse for valget af kursen på denne dato, at der for så vidt angår dyrkningskontrakter indgået med producentsammenslutninger ikke skal lægges vægt på, hvornår der sker »kontraktmæssig levering« til forarbejdningsvirksomheden, men derimod på, hvornår der sker »tilførsel« til producentsammenslutningen.

11. Buratti, der i 1993 havde tilført Sammenslutningen 88 529 kg tobak, modtog fra Sammenslutningen præmie herfor ligeledes omregnet på grundlag af landbrugsomregningskursen den 1. august 1993. Buratti er imidlertid af den opfattelse, at landbrugsomregningskursen den 1. januar 1994 skal anvendes ved omregning af præmien, idet tobakken efter Burattis opfattelse først blev leveret til Virksomheden i januar 1994. Buratti har derfor anlagt sag mod Sammenslutningen ved Pretura circondariale di Verona med påstand om betaling af forskellen mellem præmien beregnet på grundlag af den af Sammenslutningen anvendte omregningskurs den 1. august 1993 og den højere omregningskurs den 1. januar 1994.

Det præjudicielle spørgsmål

12. Ved kendelser af 27. juli og 4. september 1995 har Pretura circondariale di Verona forelagt Domstolen følgende spørgsmål:

»Skal bestemmelserne i [gennemførelsesforordningen] og navnlig artikel 10 og 11 fortolkes således, at den dato, der er afgørende for, hvilken landbrugsomregningskurs der skal anvendes ved omregningen af forarbejdningspræmien, er datoen for producentsammenslutningens levering af tobakken til forarbejdningsvirksomheden eller datoen for den enkelte producents levering af produktet

til sammenslutningen selv, og hvorledes skal i den forbindelse det i nævnte forordning anvendte udtryk 'kontraktmæssig levering' fortolkes?«

13. Den i spørgsmålet nævnte bestemmelse i artikel 11, 1. pkt., i gennemførelsesforordningen er med virkning fra den 1. juli 1993 ophævet og erstattet af den foran citerede bestemmelse i artikel 1 i omregningsforordningen, der har et tilsvarende indhold. Som det fremgår af denne bestemmelse, er den landbrugsomregningskurs, der skal anvendes ved omregning af præmien fra ecu til national valuta, den, der gælder den 1. august i året for høsten for så vidt angår leverancer indtil den 31. december samme år, eller den 1. januar det følgende år for så vidt angår senere leverancer.

14. Den forelæggende ret ønsker således i realiteten oplyst, om udtrykket »leverancer« i omregningsforordningens artikel 1 i et tilfælde, hvor der mellem producenten og forarbejdningsvirksomheden findes en producentsammenslutning, skal fortolkes som henvisende til producentsammenslutningens levering af tobak til forarbejdningsvirksomheden eller til den enkelte producents tilførsel af tobak til sammenslutningen selv. Den forelæggende ret ønsker endvidere i den forbindelse oplyst, hvordan udtrykket »kontraktmæssig levering« i gennemførelsesforordningens artikel 10 skal fortolkes.

Proceduren for Domstolen

15. Kommissionen og Buratti er de eneste, der har afgivet indlæg for Domstolen i sagen. De har anført, at det følger af ordlyden og systematikken i bestemmelserne, at den afgørende dato for, hvilken omregningskurs der skal anvendes, er datoen for levering af tobak til forarbejdningsvirksomheden, uanset om leveringen foretages af en individuel producent eller af en producentsammenslutning. Kommissionen har endvidere anført, at »kontraktmæssig levering« i gennemførelsesforordningens artikel 10 er et fællesskabsretligt begreb, hvis indhold må fastlægges uafhængigt af national ret. Begrebet henviser til fysisk overgivelse til en forarbejdningsvirksomhed af tobak i henhold til en dyrkningskontrakt. Buratti har anført, at »kontraktmæssig levering« er fysisk levering til opfyldelse af leveringsforpligtelsen ifølge en dyrkningskontrakt, som foretages af den producent eller producentsammenslutning, der har undertegnet dyrkningskontrakten og derved har påtaget sig leveringsforpligtelsen.

Stillingtagen

16. Det præjudicielle spørgsmål udspringer af en sag mellem en producentsammenslutning og en producent om størrelsen af en præmiebetaling fra producentsammenslutningen til producenten. Det spørgsmål, som den nationale ret har forelagt for Domstolen, vedrører imidlertid spørgsmålet om bereg-

ningen af præmie i forholdet mellem en forarbejdningsvirksomhed og en producentsammenslutning. Når den nationale ret har fundet det relevant for den sag, som den selv skal tage stilling til, at forelægge spørgsmål herom, må man formentlig kunne gå ud fra, at dette skyldes, at retten finder, at størrelsen af præmiebetalingen fra forarbejdningsvirksomheden til producentsammenslutningen i den foreliggende sag er afgørende for størrelsen af præmiebetalingen fra producentsammenslutningen til producenten.

17. Jeg skal i den forbindelse fremhæve, at grundforordningen ganske vist tager udgangspunkt i den situation, at det er en producent, der leverer råtobakken til en forarbejdningsvirksomhed. Grundforordningens artikler 5 og 6 bestemmer således f.eks., at præmie ydes på betingelse af, at levering sker i henhold til en dyrkningskontrakt indgået mellem en producent og en forarbejdningsvirksomhed. At man har villet tilskynde til dannelse af producentsammenslutninger, der kunne stå for leveringen til forarbejdningsvirksomhederne, fremgår imidlertid af grundforordningens artikel 12, hvorefter der ydes en særstøtte på 10% af præmien, når dyrkningskontrakten afsluttes mellem en forarbejdningsvirksomhed og en producentsammenslutning. I tilfælde, hvor der er indskudt en producentsammenslutning mellem producent og forarbejdningsvirksomhed, skal de bestemmelser i forordningen, der anvender udtrykket producent, således forstås som henvisende til producent eller til producentsammenslutning, hvilket ikke blot fremgår af gennemførelsesforordningens artikel 2, stk. 2, om, mellem hvem dyrkningskontrakten indgås, men også af kvoteforordningens artikel 2, 3. led, der ligefrem definerer udtrykket producent som også omfattende producentsammenslutninger.

18. Når omregningsforordningens artikel 1 fastsætter, at den afgørende dato for, hvilken omregningskurs der skal anvendes, er datoen for producentens levering af råtobakken til forarbejdningsvirksomheden, må dette på tilsvarende måde i de tilfælde, hvor der er indskudt en producentsammenslutning mellem producent og forarbejdningsvirksomhed, forstås som henvisende til tidspunktet for producentsammenslutningens levering til forarbejdningsvirksomheden. Dette understreges i øvrigt af sprogbrugen i særstøtteforordningens artikel 2, stk. 2, der på linje hermed taler om »sammenslutningens indgåelse i eget navn og for egen regning af dyrkningskontrakter, der omfatter medlemmernes samlede produktion«, henholdsvis »tilførsel« til sammenslutningen »af medlemmernes samlede produktion med henblik på levering til forarbejdningsvirksomhederne«. De synonyme udtryk »levering« og »leverancer« i gennemførelsesforordningens artikel 10, henholdsvis i omregningsforordningens artikel 1, må således fortolkes som henvisende til producentsammenslutningens levering af råtobak til en forarbejdningsvirksomhed. Udtrykkene henviser derimod ikke til producentens tilførsel af råtobak til producentsammenslutningen.

19. Dette resultat understøttes i øvrigt af, at gennemførelsesforordningens artikel 10 anvender udtrykket »kontraktmæssig« levering i forbindelse med angivelse af den seneste frist for betaling af det til præmien svarende beløb. Den kontrakt, der herved henvises til, må være den dyrkningskontrakt, som omtales i grundforordningens artikel 5, litra c), og artikel 6, stk. 1, og i gennemførelsesforordningens artikel 2, stk. 2 og 3, og

som er indgået mellem producentsammenslutningen og forarbejdningsvirksomheden.

20. Når man i bestemmelsen i gennemførelsesforordningens artikel 10 — og kun i denne — bruger udtrykket »kontraktmæssig« levering, må dette ses i sammenhæng med, at denne bestemmelse angiver forfaldstidspunktet for betalingen af det til præmien svarende beløb. Var dette udtryk ikke medtaget, kunne man ledes til den misforståelse, at der skulle betales præmie, selv om den leverede vare ikke svarede til det, der var aftalt i dyrkningskontrakten. Udtrykket »kontraktmæssig« præciserer således blot, at forarbejdningsvirksomheden ikke skal betale præmie for en mangelfuld vare.

21. Når en »levering« således for at udløse præmie skal være »kontraktmæssig«, kunne man spørge, om udtrykket levering så også skal forstås som levering i kontraktretlig forstand. Det kan imidlertid efter min opfattelse ikke antages, at de fællesskabsretlige regler har villet overlade det til parternes forgodtbefindende gennem deres aftale om leveringstidspunktet selv at bestemme, hvornår de skal have præmien udbetalt. Køberetlige leveringsklausuler indebærer f.eks. ofte, at leveringen finder sted ved overgivelsen af varen til en transportør, og således længe før køberen (forarbejdningsvirksomheden) har opnået den besiddelse af varen, som er nødvendig for at kunne bearbejde den. Hvis man forstod forordningens udtryk »levering« som henvisende til de køberetlige regler, der jo endnu ikke er undergivet harmonisering på fællesskabsplan, ville der endvidere kunne opstå forskelle i anvendelsen af markedsordningen fra medlemsstat til medlemsstat. Efter traktatens artikel 189 er forordninger imidlertid almengyldige og bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i alle medlemsstater, og det ville efter min opfattelse ikke være i overensstemmelse hermed, hvis fristen for betaling af præmie varierede fra medlemsstat til medlemsstat. Der må anvendes samme dato for omregningskursen i alle medlemsstater. Begrebet levering må således være et fællesskabsretligt begreb med et indhold, der er uafhængigt af national ret.

22. Når leveringen af råtobak er den faktiske omstændighed, som udløser forarbejdningsvirksomhedens pligt til at betale det til præmien svarende beløb, er det efter min opfattelse mest nærliggende som foreslået af Kommissionen at forstå begrebet levering som overgivelse til forarbejdningsvirksomheden. Udtrykket overgivelse må efter min opfattelse også omfatte visse tilfælde, hvor tobakken befinder sig under forhold, som klart må sidestilles hermed, og hvor det ville være en formalisme at behandle tilfældet forskelligt fra det tilfælde, hvor overgivelse er sket, f.eks. hvor overgivelse sker til en virksomhed, der som underentreprenør skal forarbejde tobakken for forarbejdningsvirksomheden. Da overgivelsestidspunktet i almindelighed også vil være det tidspunkt, hvor sælgerens (producentens, producentsammenslutningens) standsningsret ophører, vil denne fortolkning sikre, at præmien først skal udbetales, når forarbejdningsvirksomheden har fået den rådighed over tobakken, der er en forudsætning for, at den kan foretage den forarbejdning, der kan tilføre tobakken en merværdi, således at forarbejdningsvirksomheden ved at sælge sit produkt kan opnå den indtægt, der skaffer den dækning for den opkøbspris, den har måttet betale til producenten eller producentsammenslutningen.

Forslag til afgørelse

23. Jeg foreslår på denne baggrund Domstolen at besvare det af Pretura circondariale di Verona forelagte spørgsmål således:

Udtrykkene »kontraktmæssig levering« henholdsvis »leverancer« i artikel 10 i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3478/92 af 1. december 1992 om gennemførelsesbestemmelser for præmieordningen for råtobak, henholdsvis i artikel 1 i Kommissionens forordning (EF) nr. 3477/93 af 17. december 1993 om landbrugsomregningskurserne for tobak skal i tilfælde, hvor forarbejdningsvirksomheden har indgået dyrkningskontrakten med en producentsammenslutning, fortolkes som henvisende til det tidspunkt, hvor råtobak som nævnt i dyrkningskontrakten er overgivet til forarbejdningsvirksomheden.